

STATSRÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV STATSRÅDETS FÖRORDNING OM NÄRINGS-, TRAFIK- OCH MILJÖCENTRALERNA**1 Bakgrund och bemyndiganden att utfärda förordning**

Lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) träder i kraft den 1 januari 2025. Genom lagen överförs från och med den 1 januari 2025 ansvaret för ordnande av offentlig arbetskraftsservice från statens arbets- och näringsbyråer till kommunerna och till de samarbetsområden som kommunerna bildar, det vill säga sysselsättningsområdena. När ansvaret för att ordna arbetskraftsservice övergår från staten till kommunerna läggs arbets- och näringsbyråerna ned genom en ändring av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009, nedan *lagen om NTM-centralerna och UF-centret*, ändringslagen 382/2023).

Överföringen av organiseringsansvaret påverkar uppgifterna för närings-, trafik- och miljöcentralerna (nedan *NTM-centralen* eller *NTM-centralerna*) och uppgifterna för närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan *utvecklings- och förvaltningscentret*). Dessa ändringar i uppgifterna genomförs genom den tidigare nämnda ändringslagen, som träder i kraft den 1 januari 2025.

Bestämmelser om uppgifterna för utvecklings- och förvaltningscentret ingår i 3 a § i lagen om NTM-centralerna och UF-centret. Bestämmelserna omfattar också vissa nya uppgifter, och en av dessa kräver att det anges närmare bestämmelser i förordning. Enligt 3 a § 2 mom. 2 punkten ska utvecklings- och förvaltningscentret följa upp och utvärdera arbetskraftsservicens resultat och hur servicen fungerar samt producera information om den. I 3 a § 4 mom. finns ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter.

2 Beredningen av förordningen

Utkastet till förordning har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med utvecklings- och förvaltningscentret. Vid beredningen har den arbetsgrupp för styrning och informationsledning som tillsattes för verkställighet av reformen av arbets- och näringsstjänsterna 2024 och reformen av integrationslagen 2024 varit engagerad. I arbetsgruppen ingår representanter för finansministeriet, utvecklings- och förvaltningscentret, NTM-centralerna, arbets- och näringsbyråerna, olika kommunnätverk och Finlands Kommunförbund.

Utkastet till proposition var på skriftlig remiss mellan den 27 februari och den 12 april 2024 tillsammans med de sex andra utkasterna till förordningar som gäller överföringen av ansvaret för att ordna arbetskraftsservice. Yttranden begärdes av bland annat av centrala ministerier, justitiekanslern i statsrådet, riksdagens justitieombudsman,

dataombudsmannen, diskrimineringsombudsmannen, kommunerna, Kommunförbundet, välfärdsområdena, arbets- och näringsbyråerna, närings-, trafik- och miljöcentralerna, utvecklings- och förvaltningscentret, regionförvaltningsverken, Folkpensionsanstalten, Keva, Arbetslöshetskassornas Samorganisation, Sysselsättningsfonden, Försäkringsdomstolen, besvärsnämnden för social trygghet, förvaltningsdomstolarna, Rättsregistercentralen, Finansinspektionen, centrala representantorganisationer för arbetsgivare, arbetstagare, företagare, arbetslösa och serviceproducenter, landskapet Åland, landskapsförbunden, Folktinget och Centralhandelskammaren. Det kom in omkring 80 remissvar.

Beredningsunderlaget till förordningarna finns i den offentliga tjänsten på adressen [Förordningar som hänför sig till reformen av arbets- och näringstjänsterna 2024 \(tem.fi\)](#)

Förslaget till förordning har granskats av laggranskningen vid justitieministeriet.

3 De viktigaste förslagen

I förordningen stryks de bestämmelser som gäller arbets- och näringsbyråerna, som läggs ned i samband med överföringen av det ansvar de haft för ordnande av tjänster, styrningen av och tillsynen över dem samt de uppgifter arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter haft för deras räkning. I förordningen upphävs bestämmelserna om koncentrerings- och uppgifter till NTM-centralen i Nyland eller Nylands arbets- och näringsbyrå till den del uppgifterna enligt lag hör till utvecklings- och förvaltningscentret. Dessutom preciseras utvecklings- och förvaltningscentrets nya uppgift att följa upp, utvärdera och producera information om arbetskraftsservicens resultat och hur servicen fungerar. Förordningens rubrik ändras så att också utvecklings- och förvaltningscentret nämns i den, på motsvarande sätt som i den ändrade lagens rubrik.

4 Konsekvenser

Konsekvenserna av lagstiftningen om överföring av ansvaret för ordnande av arbetskraftsservice har bedömts i den regeringsproposition där lagförslaget ingår (RP 207/2022 rd, s. 154–219). Förslaget till förordning bedöms inte ha några betydande konsekvenser utöver vad som beskrivs i propositionen.

Preciseringen på förordningsnivå av de element som hör till utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter i fråga om uppföljning, utvärdering och produktion av information som gäller arbetskraftsservice enligt lagen om NTM-centralerna och UF-centret bidrar till att öka transparensen och förutsägbarheten i strukturen för styrningen av statens arbetskraftsservice. Genom närmare bestämmelser säkerställs det att den styrning av och tillsyn över arbetskraftsservicen som avses i 3 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice baserar sig på rätttidig och tillräcklig information.

5 Remissvar

Det kom in cirka 80 yttranden om de sju förordningar som var ute på remiss. I fråga om utkastet till statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna gällde responsen i huvudsak utvecklings- och förvaltningscentrets nya uppgifter. Den centrala responsen redovisas nedan.

Utvecklings- och förvaltningscentret föreslog i sitt utlåtande att sysselsättningsområden som överskrider landskapsgränserna ska bedömas som en del av det område till vilket antingen den ansvariga kommunen eller största delen av de kommuner som hör till området hör. Med anledning av denna respons har till 30 c § i förslaget till förordning fogats en bestämmelse. Det avgörande är var den kommun eller samkommun som svarar för ordnandet av arbetskraftsservicen har sin hemort.

Kommunförbundet föreslog att uppnåendet av de riksomfattande målen bör kunna följas upp omedelbart efter att de riksomfattande målen har satts upp och inte först med fördröjning. Det har inte gjorts några ändringar i utkastet till förordning med anledning av responsen. Det är inte ändamålsenligt att begränsa regeringens möjligheter att besluta om nya mål endast till sådana med befintliga mätindikatorer, men å andra sidan är det inte heller ändamålsenligt att fördröja uppställandet av mål tills indikatorerna är utformade.

Kommunförbundet påpekade också att informationsunderlaget för utvecklings- och förvaltningscentrets informationssystem inte täcker kommunernas satsningar på frivilliga tjänster. Detta medför enligt Kommunförbundet utmaningar när det gäller att bedöma effekterna av sysselsättningsområdenas satsningar. Det har inte gjorts några ändringar i utkastet till förordning till följd av responsen. De frivilliga tjänster som kommunerna producerar inom ramen för sin allmänna kompetens kan variera från kommun till kommun, vilket är utmanande med tanke på bedömningen av deras effekter. Analysen av tjänsternas verkningsfullhet och av kunskapsunderlaget utvecklas kontinuerligt.

Esbo stad föreslog att det till förordningarna fogas en bestämmelse om att utvecklings- och förvaltningscentret dokumenterar de nationella mätindikatorer som används och att beräkningssätten är offentliga. Utifrån responsen har bestämmelsen i 30 a § 1 mom. om publicering av uppgifter i det allmänna datanätet kompletterats så att också beräkningssätten av uppgifterna ska publiceras.

Tammerfors stad föreslog att kommunernas och sysselsättningsområdenas roll i aktiveringsförfarandet bör preciseras. Med anledning av responsen har det till 30 d § i förslaget till förordning fogats en bestämmelse enligt vilken utvecklings- och förvaltningscentret ska se till att kommunen eller sysselsättningsområdet i fråga får kännedom om att ett meddelande om försämringar lämnats till arbets- och näringsministeriet.

Flera remissinstanser efterlyste bestämmelser om utvecklings- och förvaltningscentrets stöd för sektorsövergripande service. Remissinstanserna undrade vilken roll den sektorsövergripande servicen har och hurdant stöd som kan fås genom den. Det har inte gjorts några ändringar i utkastet till förordning till följd av yttrandena. Bestämmelser om tillhandahållande av stöd för utveckling av sektorsövergripande service finns i 18 § i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023). Paragrafen innehåller inte något bemyndigande att utfärda förordning.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland föreslog i sitt utlåtande att det i en förordning av statsrådet bör föreskrivas om behörighetsfördelningen mellan utvecklings- och förvaltningscentret och arbetskraftsmyndigheterna när det gäller rådgivning i utkomstskyddsärenden. Med beaktande av att det i 8 § i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs att varje myndighet ska ge råd inom sitt eget ansvarsområde, kompletterades statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna inte på det sätt som Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland föreslog. Frågan kommer

dock att bedömas av arbets- och näringsministeriet i ett senare skede i samband med förberedelserna inför överföringen av arbets- och näringsstjänsterna till kommunerna.

6 Specialmotivering

2 §. Organisering. Det föreslås att i 1 mom.1 punkten ändras nya rubriken för lagen. **4 §. Verksamhetsområdet för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland i vissa uppgifter** Det föreslås att 1 mom. 2 och 3 punkten upphävs, eftersom uppgifterna i fråga har överförs till utvecklings- och förvaltningscentret genom lag 382/2023. I 2 mom. ändras författningsnumret på den gamla lagen om främjande av integration till det nya författningsnumret för lagen med samma namn.

16 a §. Verksamhetsområdet för Nylands arbets- och näringsbyrå i vissa uppgifter, 20 §. Behörighetsvillkor för uppgifter vid arbets- och näringsbyrån, 21 §. Tillsättning av tjänster vid arbets- och näringsbyrån, 22 §. Beviljande av tjänstledighet för arbets- och näringsbyråns tjänstemän, 23 §. Övriga stöduppgifter. Paragraferna upphävs, eftersom arbets- och näringsbyråerna läggs ner genom ändringen av lagen om NTM-centralerna och UF-centret, som träder i kraft den 1 januari 2025.

24 §. Utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhetsställe, 27 §. Behörighet för utvecklings- och förvaltningscentrets tjänstemän vid föredragning av förvaltningsärenden för närings-, trafik- och miljöcentralerna, 28 §. Utvecklings- och förvaltningscentrets övriga uppgifter, 29 §. Utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter inom informationsförvaltningstjänster, 32 §. Kraven på språkkunskaper. I samtliga paragrafer och i rubriken för 27 § stryks omnämningarna av arbets- och näringsbyråerna. Arbets- och näringsbyråerna läggs ner genom ändringen av lagen om NTM-centralerna och UF-centret, som träder i kraft den 1 januari 2025. Dessutom beaktas i 27 § 4 punkten den ändring av 3 a § 1 mom. i lagen om NTM-centralerna och UF-centret som träder i kraft den 1 januari 2025.

30 §. Utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter i fråga om uppföljning och utvärdering av hur de nationella målen för främjande av sysselsättningen har uppnåtts. Paragrafens innehåll ändras helt och hållet och rubriken ändras så att den motsvarar det nya innehållet. Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter läggs ner och kundservicefunktionerna i anslutning till arbetskraftsservicen överförs till kommunerna från och med den 1 januari 2025. Kundservicecentrets telefontjänst FöretagsFinland (tjänster för blivande företagare och arbetsgivar- och företagskunder) och rådgivningstjänsten Företagarens ekonomihjälp ingår i utvecklings- och förvaltningscentrets informations- och rådgivningstjänster enligt 3 a § 2 mom. 6 punkten i lagen om NTM-centralerna och UF-centret.

I den reviderade 30 § föreskrivs det om utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter i fråga om uppföljningen och utvärderingen av de riksomfattande målen för främjande av sysselsättningen. I 1 mom. föreskrivs det om utvecklings- och förvaltningscentrets skyldighet att bereda det kunskapsunderlag som behövs för uppföljningen och utvärderingen av de riksomfattande målen. Med kunskapsunderlag avses här både själva informationen och de instrument som behövs för att producera den. I praktiken ska utvecklings- och förvaltningscentret alltså se till att centret via de riksomfattande informationssystemtjänsterna för arbetskraftsservice eller på något annat sätt får de uppgifter som behövs för att följa upp och bedöma hur de riksomfattande målen uppnås.

Närmare bestämmelser om beredningen av de riksomfattande målen utfärdas genom statsrådets förordning om styrning av arbetskraftsservicen. Det är meningen att arbets-

och näringsministeriet och utvecklings- och förvaltningscentret ska samarbeta kring beredningen av målen. Genom samarbetet säkerställs det att det antingen finns eller kan utvecklas ändamålsenliga verktyg och föremål för uppföljning och utvärdering av de riksomfattande målen. Som ett led i beredningen av målen ska också dessa verktyg och föremål för uppföljning och utvärdering behandlas av den nationella delegationen för främjande av sysselsättningen.

Utgångspunkten för beredningen av kunskapsunderlaget är att uppnåendet av målen kan följas upp under det kalenderår som följer direkt efter det år då målen fastställdes. De riksomfattande målen torde fastställas under varje regerings första höstsession. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen bör man alltså i huvudsak få information om hur målen har uppnåtts från och med ingången av följande år.

Om ett ärende lyfts fram som ett riksomfattande mål och det behövs ett nytt slags kunskapsunderlag för uppföljningen av målet, är detta kunskapsunderlag inte nödvändigtvis ännu klart i början av året efter det år då målen fastställdes. I sådana situationer är det möjligt att avvika från tidtabellen för beredningen av kunskapsunderlaget. Eftersom de riksomfattande målen gäller för en regeringsperiod åt gången, är det inte ändamålsenligt att som nationellt mål föreslå något vars kunskapsunderlag för uppföljning av genomförandet det tar mer än ett kalenderår att bereda.

I 2 mom. föreskrivs det om utvecklings- och förvaltningscentrets skyldighet att producera information om och göra en sakkunnigbedömning av hur de riksomfattande målen har uppnåtts. Informationen och bedömningen ska presenteras på riksnivå och på en nivå som är mer specifik än riksnivå och som beaktar förvaltningens olika nivåer och strukturer. Det föreslås inte att det ska fastställas i förordningen vilken denna mer specifik nivå för information och bedömning av uppnåendet av målen ska vara, utan utvecklings- och förvaltningscentret kan bedöma vilken nivå som är den mest ändamålsenliga.

Informationen på riksnivå ger en allmän uppfattning om hur målen har uppnåtts, vilket kan behandlas till exempel i den nationella delegationen för främjande av sysselsättningen. De nationella målen kan under olika regeringsperioder vara av olika slag, och de kan också sinsemellan vara olika. Det är inte nödvändigtvis möjligt att exakt rikta genomförandet av dem regionalt, vilket kan beaktas i noggrannheten för presentationen. Det kan vara viktigare att granska uppnåendet av vissa mål enligt närings-, trafik- och miljöcentralernas verksamhetsområden, vissa enligt landskap eller någon annan regional indelning. Utvecklings- och förvaltningscentret kan välja den noggrannhet för presentationen av informationen och bedömningen som bäst visar variationerna i hur målen uppnåtts och orsakerna till variationerna.

Utgångspunkten är att närings-, trafik- och miljöcentralen, som ansvarar för att ordna de regionala diskussionerna för samarbete och uppföljning, och utvecklings- och förvaltningscentret, som ansvarar för produktionen av information, tillsammans ska komma överens om arrangemangen så att utvecklings- och förvaltningscentret i god tid producerar den information som behövs med tanke på förberedelserna inför diskussionen. Vid behov kan arbets- och näringsministeriet dock bestämma tidpunkten så att informationen och bedömningen står till förfogande när förberedelserna inför de regionala diskussionerna om samarbete och uppföljning börjar i verksamhetsområdet för varje närings-, trafik- och miljöcentral. Ministeriet, utvecklings- och förvaltningscentret och närings-, trafik- och miljöcentralerna samarbetar när de regionala diskussionerna för samarbete och uppföljning ordnas, vilket inkluderar produktionen av den information som behövs.

30 a §. *Utvecklings- och förvaltningscentrets skyldighet att producera information om arbetskraftsservicens resultat och hur servicen fungerar.* I paragrafen föreskrivs det närmare om utvecklings- och förvaltningscentrets regelbundna produktion av information som gäller arbetskraftsservicens verksamhet och resultat. Denna produktion av information, som baserar sig på statistiksystemen, utgör kärnan i uppföljningen och utvärderingen av arbetskraftsservicen.

Informationen om servicens resultat och hur den fungerar innefattar bland annat var de arbetssökande placeras efter att ha anlitat arbetskraftsservice, vilka effekter olika arbetsförmedlingsåtgärder har, hur olika lagstadgade serviceprocesser i anslutning till ordnandet av arbetskraftsservice verkställs och uppföljning av hur andra uppgifter som i väsentlig grad sammanhänger med arbetskraftsservicen utförs. I uppgifterna om arbetskraftsservice ingår utöver uppgifter om andra arbetssökande också uppföljning av integrationskunder, utlänningar och kunder med ett främmande språk som modersmål som arbetssökande kunder. Med integrationskunder avses enligt 5 § 5 punkten i lagen om främjande av integration (681/2023) invandrare med en giltig integrationsplan eller en sektorsövergripande integrationsplan.

Noggrannheten i de uppgifter som presenteras ska enligt förslaget vara på den nivå som gäller den för arbetskraftsservicen ansvariga kommunen eller sysselsättningsområdet. Det ska vara möjligt att samköra uppgifter från aktörer med organiseringsansvar för att göra mer omfattande regionala granskningar.

Informationen och beräkningssätten ska enligt förslaget publiceras i ett allmänt datanät. Det är möjligt att publicera sådana uppgifter, eftersom de inte innehåller personuppgifter. Att uppgifterna publiceras fullgör skyldigheten att producera och sprida information enligt 20 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

I 2 mom. anges att utvecklings- och förvaltningscentret ska producera också annan information om arbetskraftsservicen och göra andra sakkunnigbedömningar på arbets- och näringsministeriets begäran. Den information som föreslås i denna bestämmelse utgör ett komplement till den övriga regelbundet producerade information som föreslås i denna förordning. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska de anslag som med stöd av statsbudgeten reserverats för utvecklings- och förvaltningscentret beaktas.

Enligt 20 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice har arbets- och näringsministeriet hand om den allmänna styrningen och utvecklingen av samt tillsynen över den offentliga arbetskraftsservicen. För dessa ändamål kan arbets- och näringsministeriet behöva särskild information om arbetskraftsservicen. Också för de uppgifter den nationella delegationen för främjande av sysselsättningen sköter kan det ibland behövas annan information än den som enligt denna förordning ska produceras regelbundet. Arbets- och näringsministeriet kan med stöd av det föreslagna 2 mom. be utvecklings- och förvaltningscentret producera den information som delegationen behöver, om ministeriet anser att det är motiverat.

30 b §. *Utvecklings- och förvaltningscentrets sakkunnigbedömning av arbetskraftsservicens resultat och hur servicen fungerar.* I 1 mom. föreskrivs det om utvecklings- och förvaltningscentrets skyldighet att minst en gång om året göra en sakkunnigbedömning av arbetskraftsservicens resultat och hur den fungerar. Bedömningen ska presenteras dels med avseende på hela landet, dels specificerade enligt varje sysselsättningsområde eller kommun som svarar för ordnandet av arbetskraftsservice. Den ska grunda sig på den producerade information som avses i 30 a §.

Sakkunnigbedömningen ska utnyttjas när de diskussioner för samarbete och uppföljning i syfte att främja sysselsättningen ordnas som avses i 23 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I diskussionerna kan man vid behov behandla de omständigheter som framkommit vid bedömningen.

Produktionen av information och sakkunnigbedömningarna tjänar också uppgiften för den nationella delegationen för främjande av sysselsättningen att följa upp och förutse hur servicesystemet fungerar och arbets- och näringsministeriets allmänna uppgift att styra, utveckla och utöva tillsyn över den offentliga arbetskraftsservicen. Arbets- och näringsministeriet kan bestämma vid vilken tidpunkt bedömningen ska göras.

I 2 mom. föreskrivs det om sådana ärenden som utvecklings- och förvaltningscentret åtminstone ska bedöma i sin sakkunnigbedömning. Enligt 1 punkten ska de centrala nyckeltalen för arbetskraftsmyndigheternas verksamhet och fördelning av resurser utvärderas i sakkunnigbedömningen. Sådana nyckeltal är till exempel kostnaderna för hanteringen av sysselsättningen och hur kostnaderna fördelar sig samt kostnaderna per arbetssökande. Nyckeltalen ska också i mån av möjlighet omfatta uppgifter om integrationstjänster som ordnas i form av arbetskraftsservice och om eventuella andra tjänster som riktar sig särskilt till kunder med ett främmande språk som modersmål.

Enligt 2 punkten ska man i sakkunnigbedömningen bedöma hur arbetskraftsservicen fungerar, används och finns att tillgå samt dess kvalitet och effekter. Denna bedömning ska grunda sig på informationen i det riksomfattande rapporteringssystemet om arbets- och näringstjänster och integrationstjänster. I rapporteringssystemet utnyttjas uppgifterna i utvecklings- och förvaltningscentrets egna register och andra statistiksystem som är relevanta med tanke på utvärderingen av arbets- och näringstjänsterna och integrationstjänsterna. I bedömningen ska det separat ges motsvarande uppgifter om integrationsfrämjande arbetskraftsservice och eventuell annan arbetskraftsservice som särskilt riktar sig till kunder med ett främmande språk som modersmål och utländska kunder, om det inte rapporteras om dessa i en separat regelbunden utkommande publikation som utvecklings- och förvaltningscentret ger ut om integrationskunder och invandrarkunder.

Enligt 3 punkten ska det i sakkunnigbedömningen också tas ställning till hur antalet arbetssökande och arbetsplatser utvecklas och av vilket slag de är. Sådana uppgifter tas ur det riksomfattande rapporteringssystem för arbets- och näringstjänster och integrationstjänster som ägs och förvaltas av utvecklings- och förvaltningscentret. Hur antalet arbetssökande utvecklas och av vilket slag de är granskas bland annat utifrån arbetslöshetsperiodens omfattning, servicebehov, åldersgrupp, kön, yrkesbakgrund och typen av sysselsättningsplan. I bedömningen ska det som separat information också anges de integrationskunder som är arbetssökande samt kunder med ett främmande språk som modersmål och utländska arbetssökande, om det inte rapporteras om dessa i en separat regelbundet utkommande publikation som utvecklings- och förvaltningscentret ger ut om integrationskunder och invandrarkunder.

Enligt 4 punkten i momentet ska man i sakkunnigbedömningen bedöma hur arbetskraftsmyndigheterna har uppfyllt sina lagstadgade uppgifter i samband med ordnandet av arbetskraftsservicen och utkomstskyddet för arbetslösa. Sådana lagstadgade uppgifter är bland annat uppgifter i anslutning till serviceprocessen för arbetssökande enligt 4 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice samt andra uppgifter som föreskrivs för arbetskraftsmyndigheten i den lagen och arbetskraftsmyndighetens uppgifter i anslutning till de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskydd för arbetslösa enligt samma lag.

Kunskapsunderlaget tas också i detta fall fram ur det riksomfattande rapporteringssystem för arbets- och näringsstjänster och integrationstjänster som ägs och förvaltas av utvecklings- och förvaltningscentret.

I 3 mom. föreskrivs det om den utredning över hur likabehandling och jämställdhet förverkligas inom arbetskraftsservicen som ska produceras enligt förslaget. Det är meningen att utvecklings- och förvaltningscentret ska publicera en sådan utredning vartannat år som ett led i den sakkunnigbedömning som avses i paragrafen.

Det ingår i kommunernas ansvar för att ordna arbetskraftsservicen att den ansvariga kommunen eller samkommunen i fråga om de tjänster och andra åtgärder som ska ordnas svarar för en jämlik tillgång till dessa tjänster och åtgärder. Grundlagen förutsätter att jämställdheten mellan könen främjas i samhällelig verksamhet och i arbetslivet. För att trygga arbetssökandenas språkliga rättigheter föreskrivs det dessutom i lagen om ordnande av social- och hälsovård att kunden inom den offentliga arbetskraftsservicen i egen sak har rätt att använda sitt eget språk, finska eller svenska, även hos enspråkiga arbetskraftsmyndigheter.

Med tanke på hur arbets- och näringsministeriet, som svarar för den allmänna styrningen och övervakningen av arbetskraftsservicen, ska organisera sina uppgifter är det väsentligt att ministeriet regelbundet får information om hur likabehandling och jämställdhet förverkligas. Som kunskapsunderlag för utredningen utnyttjas åtminstone informationen i det riksomfattande rapporteringssystem för arbetskraftsservice och integrationstjänster som ägs och förvaltas av utvecklings- och förvaltningscentret, regionförvaltningsverkets laglighetsövervakningsmaterial och diskrimineringsombudsmannens årsberättelse.

30 c §. *Utvecklings- och förvaltningscentrets sammandrag över verksamheten inom systemet med arbetskraftsservice.* I paragrafen föreskrivs det om utvecklings- och förvaltningscentrets skyldighet att en gång per regeringsperiod producera ett sammandrag över systemet med arbetskraftsservice. Enligt 22 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice ska den nationella delegationen för främjande av sysselsättningen varje regeringsperiod lämna statsrådet en redogörelse om läget för servicesystemet. Enligt bestämmelsen ska utredningen innehålla bland annat en bedömning av hur servicesystemet fungerar. Det sammandrag som avses i den föreslagna paragrafen är avsett att utgöra grunden för den bedömning av hur servicesystemet fungerar som delegationen ska presentera i sin utredning.

Sammandraget ska produceras vid en tidpunkt som arbets- och näringsministeriet bestämmer. En regeringsperiod varar i princip i fyra år. Den kan trots det vara kortare än så. Tidpunkten för sammandraget torde också påverkas av tidpunkterna för delegationens möten och arbetssätt i övrigt. Därför tidpunkten för sammandraget ska bestämmas av arbets- och näringsministeriet. I praktiken skulle sammandraget komma att utarbetas under den sista hösten under regeringsperioden för att delegationen ska kunna utnyttja det vid beredningen av sin utredning i slutet av regeringsperioden.

I 2 mom. anges de omständigheter som åtminstone ska presenteras och bedömas i sammandraget. Dessa består å ena sidan av de uppgifter och sakkunnigbedömningar som avses i det föreslagna 30 § 2 mom. och å andra sidan av de uppgifter och sakkunnigbedömningar som avses i de föreslagna 30 a § 1–3 mom.

Enligt 1 punkten i momentet ska sammandraget innehålla uppgifter om hur de nationella målen har uppnåtts. Uppgifterna och bedömningen ska basera sig på de uppgifter och sakkunnigbedömningar som avses i det föreslagna 30 § 2 mom. Granskningsperioden

för sammandraget blir knappt fyra år, medan granskningsperioden enligt 30 § 2 mom. är ett kalenderår.

De uppgifter som avses i 2–5 punkten i momentet är desamma som ska bedömas i den sakkunnigbedömning som avses i 30 a § 2 och 3 mom. Innehållet i dessa uppgifter beskrivs närmare i motiveringen till 30 a § 3 mom.

Uppgifterna ska utöver på riksnivå även presenteras landskapsvis. En granskning på landskapsnivå är å ena sidan tillräckligt noggrann för att belysa skillnaderna mellan regionerna och å andra sidan tillräckligt allmän för att uppgifterna inte ska splittras upp i för små delar. Som enhet för regionförvaltningen används landskapen utöver inom den regionala utvecklingen till exempel som grund för valkretsindelningen vid riksdagsval. Av de orsaker som nämnts ovan är det motiverat att inte vid den utredning som lämnas till statsrådet enbart utgå från uppgifter på nationell nivå utan också beakta uppgifter på landskapsnivå.

Om de kommuner som utgör ett sysselsättningsområde finns inom två eller flera olika landskap, behandlas i sammandraget alla kommuner inom sysselsättningsområdet i fråga i samband med det landskap till vilket den ansvariga kommunen för ordnande av arbetskraftsservice hör eller där den samkommun som ansvarar för ordnande av arbetskraftsservice har sin hemort. Bestämmelser om detta föreslås i 3 mom.

30 d §. *Utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter i samband med bedömning av arbetskraftsmyndigheternas ordnande av arbetskraftsservice.* I paragrafen föreskrivs det om utvecklings- och förvaltningscentrets skyldighet att meddela arbets- och näringsministeriet om centret upptäcker att situationen har försämrats väsentligt i något sysselsättningsområde eller någon kommun som ansvarar för ordnandet av arbetskraftsservice. Det är fråga om en form av aktiveringsförfarande på basis av vilket arbets- och näringsministeriet kan förbereda sig inför en närmare granskning av sysselsättningsområdet eller kommunen i fråga. Det är ägnat att stödja det samarbete som avses i 24 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice för att trygga den service som förutsätts i lagstiftningen. Utvecklings- och förvaltningscentret ska delge kommunen eller arbetskraftsmyndigheten meddelandet.

Om arbets- och näringsministeriet anser det befogat, kan ministeriet be utvecklings- och förvaltningscentret producera information om de omständigheter som avses i 24 § 4 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice i kommunen eller sysselsättningsområdet i fråga. Den information som utvecklings- och förvaltningscentret producerar tjänar en eventuellt mer omfattande bedömning som görs av arbets- och näringsministeriet och finansministeriet.

7 Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025 samtidigt med lagen om ordnande av arbetskraftsservice och ändringen av lagen om NTM-centralerna och UF-centret. Bestämmelser om ikraftträdandet av lagarna och de tillämpliga övergångsbestämmelserna föreskrivs i lagen om införande av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vissa lagar som har samband med den (383/2023).